

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo, celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisli se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-66

Leto XVI.

V Ljubljani, v soboto, dne 30. septembra 1933.

Štev. 111.

Neosnovan pomislek davčne uprave

Nad vse neprijetno nam je, da se moramo vedno znova baviti z davčnimi vprašanji. Ne samo zato, ker so že ta vprašanja sama po sebi silno nerazveseljiva, temveč tudi zato, ker moramo žal ugotoviti, da ni nikjer uspeh tako težaven, ko v davčnih vprašanjih, pa naj pride človek s še tako podprtimi pojasnili. Osebito pa bi bili srečni, če se nam v teh žalostnih časih ne bi bilo treba baviti z davčnimi vprašanji, saj pomeni vsaka debata v teh vprašanjih samo razpravo o boleznih vprašanjih, ki bi se jim človek rad vsaj za nekaj časa čisto izognil. Toda razmere so žal takšne, da moramo posvečati davčnim vprašanjem svojo pozornost, ker je že obstoj trgovstva odvisen od pravilnega pojmovanja davčnih vprašanj.

Le prevečkrat moramo, žal, konstatirati, da se davčna vprašanja ne pojmujejo vedno pravilno. Tako so dobile te dni številne ljubljanske protokolirane tvrdke na svoje napovedi o pridobitni od davčne uprave pomislek, ki se glasi: »Glede dubioznih terjatev po Din..., izvolite dokazati njih neizterljivost sodnim putem, a poleg tega še dokazati, da je bil dolžni dohodek že v predidajočih letih obdačen.«

(Ta pomislek davčne uprave gre vsekakor mnogo predaleč in ni osnovan niti v zakonu niti ni stvarno utemeljen. Je pa tudi čisto nemogoč za poslovno življenje.

Razmere so namreč danes takšne, da je za upnika mnogo boljše, če se na katerikoli način dogovori z dolžnikom, kakor pa da neusmiljeno izterja svoj denar. Le prepogosto se je že zgodilo, da je imel trgovec od sodnega izterjavanja le ta dobiček, da je plačal še sodne stroške. Kaj pa tudi po magi trgovcu vse sodno izterjavanje, če pa mora dolžnik s prošnjo za posredovalno postopanje vsak hip ustaviti sodno postopanje! Trgovec bi imel v tem primeru le stroške in dosti jeze in to bi bil ves njegov dobiček. Uredba o posredovalnem postopanju je vzela pomisleku davčne uprave vsako utemeljenost.

Pa tudi nobene potrebe ni za takšna izredna potrdila o dubioznih, saj vendar vsako ve, da so dubiozne terjatve vsled podaljšanja uredbe o posredovalnem postopanju za 9 mesecev, narasle v naravnost katastrofalnem številu. Če se ne bi ta uredba podaljšala, če bi vladale druge razmere, potem sploh ne bi bile dubiozne terjatve tako močna postavka v bilanci trgovca, da bi davčna uprava sploh čutila potrebo po citiranem pomisleku. Trgovstvo je opetovano in z vso odločnostjo zahtevalo, da se uredba o posredovalnem postopanju odpravi in je tudi opozarjalo na vse zle posledice te uredbe, a zahteva trgovstva ni bila upoštevana. Ne more potem še trgovstvo trpeti, ker se ni poslušalo njegovih ugovorov.

Še manj upravičena je zahteva, da mora trgovec dokazati, da je bila dubiozna terjatev obdačena že v predidajočih letih. Večina dubioz je vendar iz zadnjega časa in marsikatera terjatev je postala dubiozna šele v zadnjih letih vsled splošnih gospodarskih razmer.

Pomislek davčne uprave sloni na mnenju, da bi trgovci hoteli z dubioznimi terjatvami prikriti svoje resnične dohodke. Naj si položi davčna uprava roko na srce in naj pove, če res pričakuje, da bi se trgovec pri sedanjih ostrih davčnih praksi sploh upal navajati čisto napačne podatke o dubioznih. Davčna uprava ima vendar dovolj možnosti, da ugotovi, če je katera terjatev v resnici dubiozna ali ne. Prav res ni potreba kar takoj zahtevati, da bi trgovec za dubiozno terjatev moral plačevati še takso za sodno potrdilo.

Pomislek davčne uprave pa ni samo neupravičen, temveč tudi čisto odveč. Davčna uprava je pri svoji zahtevi glede dubioznih menda popolnoma pozabila na vsa druga

pravna bremena, ki jih mora nositi trgovec. Ta bremena so že tako velika, da jih marsikateri trgovec ne zmaguje več. Prav gotovo pa pri sedanjih rigoroznih davčnih praksi daje trgovec že vse, kar sploh more dati. Zahtevati še kaj več, nima smisla, ker trgovec tega enostavno plačati ne more. Tudi davčna moč trgovca ima svoje meje, in to mora že enkrat upoštevati tudi davčna uprava.

Nobeno veselje ni za trgovca, imeti dubiozne terjatve, ki bi se jim vsak trgovec na daleč ognil, če bi se le mogel. Kajti vsaka dubiozna terjatev pomeni napako v

kalkulaciji in takšna napaka je pač najmanj priljubljena, ker že pomeni osebni neuspeh. Zato tudi trgovec prav nerad navaja dubiozne terjatve, ker mora z vsako priznati, da se je urezal. Ze samo ta psihološki moment jemlje pomisleku davčne uprave veljavo in že samo zaradi tega naj veruje davčna uprava, da trgovec ne navaja neresničnih dubioz.

Če pa ne veruje, potem naj pogleda v knjige in se še drugače prepriča o pravilnosti trgovčevih navedb, naj pa ne zahteva preveč! In s svojim pomislekom je zahtevala preveč!

Priprave za zbornične volitve

Trgovinski minister dr. Šumenković je pozval zbornice za TOI, da mu v enem mesecu pošljejo načrt volilnega reda za zbornice

Kakor smo že poročali, so zlasti zagrebški gospodarski krogi zahtevali razpis zborničnih volitev. Ker so volitve v Delavske zbornice že razpisane, je bila zahteva zagrebških krogov tem bolj utemeljena in tako je poslal trg. minister vsem zbornicam razpis, ki se glasi:

»Ker je organizacija zbornic po zakonu o obrtnih in uredbi o trgovinskih, obrtnih in industrijskih zbornicah v glavnem izvedena, se je treba lotiti dela za pripravo volitev zborničnih svetov, v prvi vrsti pa je treba izdelati v smislu § 15. (11) uredbe volilne rede. Da bi mogel čim hitreje in pravilneje za vsako zbornico predpisati v volilnem redu podrobnejša določila o volitvi zborničnih svetnikov, je potrebno, da vsaka zbornica sestavi z ozirom na razmere v njenem področju načrt volilnega reda in da ta načrt predloži banški upravi, ki ga bo s svojim mnenjem poslala ministrstvu.

Zaradi zaželjene enotnosti in da bi ti volilni načrti odgovarjali zakonu in uredbi, priporočam zbornicam, da se pri izdelavi volilnih redov ravnajo po teh navodilih:

V prvi vrsti je potrebno, da se zbornice pri sestavi načrtov volilnega reda ravnajo po odredbah obrtnega zakona, uredbe o zbornicah za trgovino, industrijo in obrt ter odobrenega statuta zbornice. Tu so navedeni osnovni principi, po katerih se mora izdelati volilni red. Poleg tega je treba imeti pri sestavi volilnih redov pred očmi še tole:

Volilna telesa. Vsak odtok zbornice tvori eno volilno telo, ki voli za sebe. Vsi volilci, ki po svojem poklicu pripadajo enemu odseku, morejo biti voljeni samo v tem odseku. Volilci obrtniških zbornic, ki se ne dele na odseke, spadajo vsi v eno volilno telo.

Volilni okraji. Razdelitev področja na volilne okraje se mora izvršiti posebej za vsako volilno telo, tako da morejo biti za posamezna telesa po potrebi različni večji ali manjši volilni okraji, pa tudi samo eden za vse zbornično področje.

Volilna mesta. Volitve se praviloma vrše po združenjih. V tem primeru predstavlja vsako združenje eno volišče. Kjer je nemogoče glasovanje po združenju, se more vršiti tudi pismeno z glasovnicami, ki se po pošti pošljejo na volilno komisijo. Za ta primer je treba določiti volilna mesta, na katerih bo sedež komisij. Če je v volilnem redu določeno glasovanje po združenjih, se mora določiti, kje in kako glasujejo volilci, ki niso člani niti enega združenja.

Odlok o razpisu volitev izda ministrstvo za trgovino in industrijo.

Volitve razpišejo uprave zbornic. V razpisu mora biti navedeno razen dneva, kdaj se volitve vrše, in navedbe tudi navodila o vseh pripravah za volitve ter tudi roki, v katerih se morajo vse te priprave izvršiti.

Organi za izvedbo volitev. Treba je določiti komisije, ki bodo vodile volitve in ugotovile njih izid. Vsekakor bo potrebna tudi centralna komisija, ev. komisije za posamezne volilne okraje, ki bodo vodile volitve na posameznih voliščih. Volilni red

mora vsebovati podrobnejša določila o njih sestavi, pristojnosti in načinu dela.

Volilni imeniki. Treba je določiti, na kateri način se sestavljajo volilni imeniki. Pri glasovanju po združenjih bo potrebno, da sestavi vsako združenje volilni imenik svojih članov, ki imajo volilno pravico. Za volilce, ki ne pripadajo niti enemu združenju sestavi volilne imenike zbornica. Prav tako bo morala zbornica sestaviti volilne imenike, če se ne glasuje po združenjih temveč pismeno po pošti. Volilni red mora natančno določiti tudi način sestave volilnih imenikov, ko tudi pravico rekla-

Kakšna bodi naša tarifna politika

Iz govora ministra Mohoriča na seji tarifnega odbora

V sredi tega meseca je bila v Beogradu seja tarifnega odbora, na kateri je direktor Zveze srbskih kmetijskih združenj zahteval znižanje tarif za kmetijske pridelke. Na njegova izvajanja je odgovoril minister Mohorič, ki je v glavnem izjavil:

Kot zastopnik pasivne pokrajine bi moral prav za prav podpirati zahtevo po znižanju prevoznine za kmetijske pridelke, kajti Dravska banovina mora kot pasivna pokrajina mnogo kupovati živil in bi bila ta tem cenejša, čim manj bi znašala prevoznina. Prevoznina se tem bolj občuti v sedanjih časih, ko je večji del prebivalstva pred alternativo, da ali manj troši ali pa nakupuje le cenejša živila. Ne eno ne drugo ni niti v interesu poljedelcev niti narodnega zdravja.

Če kljub temu ne podpiram zahteve po znižanju prevoznine za kmetijske pridelke, imam za to važne razloge.

Zahteva agrarnih krogov se utemeljuje z nizkimi cenami kmetijskih pridelkov. Vsi pa vemo, da je nastal padec cen za agrarne pridelke samo vsled pretirane zaščitne carine držav, ki so preje kupovale naše pridelke. Ker ni bilo mogoče pridelkov prodati v tujini, je nastal pritisk na cene na domačem trgu, transportni stroški pa na padec cen niso imeli nobenega pravega vpliva.

Če govorimo o položaju našega kmeta, moramo imeti pred očmi dvoje dejstev. Prvo dejstvo je, da so pogoji produkcije v posameznih krajih zelo različni. Dočim pridelka kmet v Vojvodini do 20 q na hektar, pridelka drugod komaj polovico. Ze samo ta različnost v donosnosti zemlje ustvarja v državi dovolj veliko različnost razmer. Poročila kmetijskega ministrstva pa nam nadalje dokazujejo, da se tudi zelo razlikujejo tržne cene v posameznih pokrajinah in da znaša razlika med najnižjo in najvišjo ceno tudi do 1000 odstotkov. Tudi tu treba reči, da te različnosti v cenah niso krive železniške tarife, temveč samo neorganiziranost domačega trga. Samo dobra organiziranost domačega trga bi mogla omogočiti nivelizacijo cen in s tem pomagati kmetu, da bi se zvišale cene.

Če končno še primerjamo ceno, po kateri je kmet prisiljen prodajati svoje pridelke in ceno, po kateri mora konzument kupovati te njegove pridelke, potem pada

macij in način, kako se te rešujejo in v katerih rokih.

Glasovanje mora biti v vsakem primeru tajno in zato je treba v volilnem redu natančno določiti način glasovanja z ozirom na tajnost volitev. To velja tudi za glasovanje po pošti.

Določevanje volilnih rezultatov. Volilni red bo določal določbe o ugotavljanju in objavljanju volilnih rezultatov, o dostavi volilnih aktov okrožnim komisijam in centralni komisiji.

Pritožbe. Določiti se mora rok in način za vlaganje pritožb proti volilnemu postopanju ko tudi določiti, kdo je upravičen za vlaganje pritožb. Na vsak način odloča končno veljavno komisijki svet.

V kolikor ni že določeno v statutu zbornice morajo volilni redi vsebovati tudi ta določila:

Sklicanje novoizvoljenega zborničnega sveta. Določen mora biti rok za sklicanje ali sestanek zborničnega sveta in način, kako se skliče ali sestane brez poziva, ko tudi, kdo predseduje sestanku do izvolitve predsedništva. Naravno je, da v primeru delne obnove v smislu prejšnjega stavka 2. odstavka § 12 uredbe o zbornicah vodi sestanek staro predsedništvo.

Izvolitev predsedništva. Volilni red mora vsebovati tudi določila o volitvah novega predsedništva zbornice, ki se morajo izvršiti takoj na prvi seji sveta.

Po teh navodilih sestavljeni volilni red mi mora zbornica poslati najkasneje v roku enega meseca (to je do 20. septembra).

naravnost v oči velika razlika teh cen; te razlike pa so zopet najmanj krive železniške tarife. Z znižanjem tarif kmetovalcu torej ne bi bilo pomagano, železniška uprava pa bi izgubila nenadomestljiv dohodek. Izpolnitev zahteve zadržarjev bi zato pomenila popoln preobrat v naši železniški tarifni politiki.

Finančni minister je naglasil potrebo znižanja prevoznih stroškov za pridelke, ki jih izvažamo. Takoj izjavljam, da se popolnoma strinjam s to zahtevo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da tvorijo poljedelski pridelki le 33% našega izvoza, živalski 10, dočim znaša izvoz sirovin in polfabrikatov 44,7, finalnih produktov pa 7%. Ze zato je potrebno, da se enako vodi račun o izvozu agrarnih ko drugih predmetov, pri čemer pa zlasti opozarjam na našo lesno produkcijo, katere indeks je padel izpod predvojnje stopnje.

Prepričan sem, da je tarifni odbor pravilno upošteval vse momente in očeval načelo ravnovesja v poljedelstvu, da se ne bi ena panoga gospodarstva favorizirala na škodo druge, kajti to bi moralo voditi do pretresljajev v gospodarstvu. Sicer pa je postavljen tarifni odbor pred čisto konkretno vprašanje. Ožji odbor je že upošteval težko stanje kmetijstva in znižal prevozne stroške za kmetijske pridelke za 20 milijonov. Sedaj gre za to, ali naj bo to znižanje še večje in do katere mere in v tej smeri bi se morala voditi diskusija.

Ker je finančni minister opomnil tudi na vprašanje prevoznine za živino, moram kot zastopnik dežele, ki ima zelo razvito živinorejo, takoj izjaviti, da se z njegovim mnenjem popolnoma strinjam. Obenem pa moram opozoriti, da se izvoz naše živine zmanjšuje vsled restriktivne politike sosednih držav. Znano je, da nam Avstrija pri vsaki trgovinski pogodbi zmanjšuje kontingent živinskega uvoza. Ze lansko leto je znižala naš izvoz na en odstotek svojega konzuma. Italija, ki je bila naš najmočnejši konzument, je povišala uvozne carine v tej meri, da je padel naš izvoz v treh letih od 1100 milijonov Din na 380 milijonov. Tudi do skrajnosti znižane železniške tarife ne bi mogle pomagati in zato so potrebni drugi ukrepi. In na te je treba misliti.

Komunike o sinajski konferenci

Letošnji sestanek zunanjih ministrov držav Male antante je bil vsled napetega položaja v srednji Evropi izredno važen, kar je bilo podčrtano tudi z navzočnostjo dveh suverenov, rumunskega in jugoslovenskega kralja. Konference zunanjih ministrov so trajale štiri dni in je koncem zadnjega sestanka sprejel dr. Beneš novinarje s temi besedami:

»Končali smo delo in prišli smo, da vam rezultat svojega dela sporočimo v obliki komunikeja. Prosimo vas pa, gospodje, da nam ne postavljate nobenih vprašanj. To pa zato, ker je položaj v Evropi zelo resen in ker smo morali v zvezi z njim razpravljati o važnih vprašanjih in predvideti razne rešitve. Tudi vi razumete, da ne bi bilo dobro dajati odgovore na vprašanja o teh stvareh. Tudi preje smo že bili v situacijah, ko nismo mogli odgovarjati na vprašanja novinarjev, a bilo je tudi obratno. Danes pa je položaj takšen, da ne moremo odgovarjati.

Na drugi strani moram poudariti, da je naš sestanek zelo važen. V analih Male antante bo med najvažnejšimi, ker se je zgodilo prvič, da sta našim posvetovanjem in sklepom prisostvovala dva suverena. Zlasti podčrtujemo v svojem komunikeju ono, kar vam kaže okvir, v katerem so se gibale naše diskusije in naši sklepi.

Nato je dr. Beneš prečital ta komunike: »Stalni svet Male antante je zasedal v Sinaji od 24. do 27. septembra 1933. in imel pet sej v dvorcu Peleš.

Trije zunanji ministri so predvsem pretresli po vrsti mednarodno situacijo, nastalo po njih zadnjem sestanku v mesecu juniju 1933. v Pragi. Ugotavljajoč z obžalovanjem, da gospodarska konferenca v Londonu ni dala zaželenih rezultatov, so bili popolnoma soglasni v presoji splošne politične in gospodarske situacije v Evropi, ki je na eni strani pokazala nekatero zboljšanje, na drugi strani pa tudi znake nedvomnega poslabšanja.

Posebno so drug drugemu čestitali k zadovoljivim rezultatom ob priliki sklenitve nenapadalnega pakta s sovjetsko Rusijo.

Nasprotno pa povzroča situacija v srednji Evropi vzemirjenje, čegar morebitne posledice so bile v celoti proučene in radi katerih so bili storjeni potrebni sklepi.

Nato so določili zun. ministri splošne smernice svoje politike glede pogajanj, ki se tičejo osrednje Evrope ter pri tem istovčasno naglasili svojo politiko za veljavnost in nekršljivost mirovnih pogodb ter svojo pripravljenost za sodelovanje na gospodarskem polju z vsemi sosedi. Vse sugestije, ki so bile z raznih strani v zadnjem času sugerirane, so bile z vsjo pozornostjo pre-

tresane s stališča, ki je temelj organizacijskega pakta Male antante in po katerem ostajajo vse tri države krepko zvezane.

Gospodarski program, sprejet od stalnega sveta Male antante na sestanku v juniju v Pragi, je bil razčlenjen in sklenjeni so bili sklepi za njegovo konkretiziranje, da se v kratkem roku uresniči. Gospodarski svet Male antante je sklican za začetek novembra tega leta.

Stalni svet je sklenil, da mu med drugim predloži predloge, ki se tičejo gospodarskega sodelovanja treh držav Male antante in ki so bili predmet prvega proučevanja konference v Sinaji.

Ti predlogi se tičejo zlasti: sodelovanja gospodarskih institucij vseh treh držav, železniškega, poštnege, rrečnega in zračnega prometa, normalizacije v kmetijstvu in industriji, unifikacije trgovinskega in carinskega prava, sodelovanja v statističnem oziru, sodelovanja emisijskih bank in drugih vprašanj podobne narave. Da se ne zaustavi pospešena zamenjava blaga med vsemi tremi državami, so sklenili trije zunanji ministri, da se pripravi do popolnega uveljavljenja statuta gospodarske organizacije Male antante še pred mesecem decembrom podrobni načrt prodaje in nakupa, ki jih more vsaka od držav Male antante izvršiti v obeh drugih državah v letu 1934.

V razorožitvenem vprašanju je stalni svet s pozornostjo sledil razvoju pogajanj v zadnjih dneh med zastopniki velesil in še enkrat potrdil svojo pripravljenost, da z vsemi svojimi silami pomaga stremljenju za sporazum in splošno pacifikacijo. Svet ni smatral za potrebno, da spremeni svojo dosedanje politiko in svoj sedanj program v tem vprašanju.

Nadeja se, da bodo pogajanja, ki so v teku, privedla do priprave splošne konvencije o razorožitvi, ki bo temeljila poleg štiriletnega proučevanja tudi na splošno učinkoviti in avtomatični kontroli, ki bo veljala za vse države. Naravno je potrebno, da se določijo tudi sankcije proti kršitvi konvencije.

Nato pravi komunike, da sta na seji dne 27. septembra v navzočnosti obeh suverenov bili od rumunskega kralja ratificirani dve konvenciji z Rusijo, na seji istega dne popoldne pa sta zunanja ministra Jugoslavije in Rumunije ratificirala 19 sklenjenih konvencij med Rumunijo in Jugoslavijo in da je svet določil proceduro za ratifikacijo nenapadalnega pakta s sovjetsko Rusijo.

Ko je dr. Beneš prečital ta komunike, je dejal novinarjem:

»To je vse, gospodje. Sedaj pa gremo v Zenevo, kjer bomo nadaljevali svoje delo.«

Anglija ne bo več uvažala petroleja

Premog je bila ona sila, s katero je prišla Anglija do svoje velike gospodarske moči. Moderna tehnika, ki je vedno bolj uveljavljala kot pogonsko silo nafto in bencin ter električno silo, je izpodkopala angleško gospodarsko silo in napravila okoli 400.000 angleških rudarjev brezposelnih. Da v tehničnem pogledu ne zaostane, je morala Anglija pričeti uvažati nafto in druge gorljive eksplozivne tekočine. Letno je znašal ta uvoz okoli 40 hektolitrov, ki so veljali 7 milij. funtov. Poleg tega pa je bila Anglija vsled tega uvoza vedno odvisna od drugih držav, zlasti v primeru vojne.

Zato so začeli delati v Angliji poizkuse, kako bi iz premoga začeli pridobivati nafto in bencin. V ta namen so zgradili v Billingham-on-Tees veliko eksperimentalno tvornico, ki je predelovala dnevno 15 ton premoga. Pridobljeni bencin je uporabljala tvornica za svoje avtomobile in si je torej pridobila v enem letu dovolj skušenj. Vse te skušnje so dale za rezultat: Sintetično pridobivanje nafte bi veljalo z vsemi amortizacijami od 7 do 9 penijev za galono. Nakupna cena cif Temza pa velja 2 in pol do 4 in pol penija. Če bi torej znašala uvozna pristojbina carina le 6 in pol penija, bi že mogla doma pridobljena nafta konkurirati s tujo. Kakor kaže izjava MacDonalda v parlamentu, se je angleška vlada že odločila, da uvede to carino. MacDonald je namreč izjavil, da bo Anglija uvedla zaščitno carino v višini 8 penijev za dobo petih let.

Kapaciteta nove tvornice znaša 30 milijonov galon na leto in bo zato mogla tvornica povečati produkcijo angleškega premoga za 370.000 ton letno. 1500 rudarjev bo tako novo zaposlenih, v tvornici sami

pa 1000 delavcev. Podpore za brezposelne se bodo tako znižale za 125.000 funtov. Bo pa pri tem izgubila Anglija okoli pol milijona funtov na carinah. Toda v Angliji pravijo, da bo mogla sintetično pridobljena nafta popolnoma izpodrinuti tuja eksplozivna goriva in se bo vsled tega povečala produkcija premoga za 12 milijonov ton. To pa bo na novo zaposlilo 50.000 rudarjev in okoli 35.000 drugih delavcev. V Angliji so nad pridobivanjem nafte iz premoga tako navdušeni, da se v javnosti ne čuje proti tem projektom niti en pomislek.

KLIFARJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Pomudbe. poupraševanja

Za nakup več stotov suhih gob letošnjega pridelka se zanima tvrdka Adolfo Grandi, Trento, Casella postale 195. Tvrdke, ki bi se zanimale za to dobavo, naj stopijo v neposredno zvezo z imenovano tvrdko.

Ljubljanske trgovce

opozarjamo, da se polnoštevilno udeležijo diskusijskega večera,

ki ga priredi Združenje trgovcev v Ljubljani v Trgovskem domu v torek, dne 3. oktobra ob 20.

Poroča min. n. r. in gen. tajnik Zbornice Ivan Mohorič.

Ogrožen izvoz v Francijo

Pariški dopisnik »Jugoslov. Lloyd« objavlja to važno opozorilo o spremembi francoske kontingentne uvozne politike:

Nedavno je bilo sklenjeno na seji francoske vlade, da se po 1. oktobru dospelih uvoznih kontingenti znižajo na 25% njih višine, dočim se more dovoliti za ostalih 75% kontingenta uvoz samo na podlagi pogajanj s posameznimi državami, če te države dovolijo ugodnosti za francoski uvoz, da bo ta neoviran.

Les zaenkrat ne spada pod te omejitve, ker se morejo kontingenti obnoviti šele dne 1. januarja 1934. Nobenega dvoma pa ni, da bodo po 1. januarju veljale tudi za les te določbe. Sploh pa je treba računati s sledečim:

1. Kontingenti za uvoz ruskega lesa bodo znatno povečani in priznana bo minimalna tarifa za uvoz lesa ruskega izvoda. To ne toliko zaradi političnega zblizanja Francije z Rusijo, kolikor zaradi zahtev francoske industrije, ki hoče z uvoznimi ugodnostmi za Rusijo povečati svoj izvoz v Rusijo.

2. Vsled nemškega dumpinga bo konkurenca povečana. Ta dumping obstoji v tem, da smejo nemški izvozniki odslej izvažati nemško blago tudi proti raznim certifikatom blokiranih nemških mark, ki se prodajajo v Parizu, Curihu, Amsterdamu in v drugih mestih tudi za 25 do 50 odstotkov izpod nominalne. Za ta disagio se potem tudi zniža nabavna cena blagu. Vsled tega skoraj nobeno blago ne bo moglo konkurirati nemškemu lesu.

Zato je potrebno, da naša vlada že sedaj stori potrebne korake, da si zagotovi pri novih kontingentih dovolj velike količine in da organizira za potrebne protiukrepe naše domače lesne industrije, ki bi bile od zmanjšane uvoza lesa v Francijo oškodovane. Končno je treba ugotoviti, katere ugodnosti bi se mogle priznati francoskemu blagu. Samo na ta način bi si mogli tudi v bodoče zagotoviti primeren kvoto v francoskem uvozu lesa.

Adria prasek je boljši

Kako je Poljska izvedla razdolžitev kmeta

Po računih poljskega finančnega ministva je znašala zadolžitev kmeta leta 1932 na Poljskem 4-6 milijard zlotov, za katere je moral poljski kmet plačevati letno 500 milijonov zlotov obresti. Vsled visokih obresti, mestoma tudi oduševskih, je zadolžitev poljskega kmeta stalno rastla, vsled česar je vlada predložila sejmu zakon o prisilni konverziji kmetijskih dolgov. Ta konverzija je veljala za vse dolgoročne dolgove, razen za one, za katere je jamčila država, dalje za vse one, ki so bili sklenjeni v tujini in končno za dolgove, za katere se ni plačevalo več ko 6 odstotkov obresti. Novi zakon je določil za vse kmetijske 4 in pol, za vse mestne dolgove pa 5 odstotkov obresti, za katere pa je veljal moratorij do 1. oktobra 1934. Vse to je veljalo samo za dolgoročna posojila, dočim je zakon pripustil olajšave pri kratkoročnih posojilih le za kmetijske dolgove, pri čemer pa je zakon razlikoval med dolgovi denarnim zavodom in onimi zasebnikom. Dolgove denarnim zavodom je prevzela Akceptacijska banka, zasebni dolgovi pa so bili prepuščeni posebnim posredovalnim uradom, ki so obstojali iz dolžnikov in upnikov in katerim je predsedoval poklicni sodnik. Ti uradi so mogli ustaviti plačilo dolgov za sedem let, pri čemer prvi dve leti ni bilo treba odplačevati kapitala. Obresti so mogli ti uradi znižati na 4 in pol odstotka. Posledica te konverzije je bila, da so se znižale obresti, ki jih je moral plačevati kmet, od 500 na 300 milijonov zlotov letno. Konverzija se je tem lažje izvedla, ker je bilo 70 odstotkov vseh obligacij v rokah države, Narodne banke, zavarovalnic in državnih bank. S to konverzijo je vlada olajšala dolžnikom plačevanje obresti, upnikom pa je rešila njih kapitala, ki bi bili brez tega koraka vlade najbrže izgubljeni.

Po svetu

Nj. Vel. kralj in kraljica se na povratku iz Rumunije sestane v Varni z bolgarsko kraljevo dvojico. Nato obiščeta Carigrad, kjer se sestane s predsednikom turške republike, Kemal pašo.

Naš gen. konzulat v Liege-u je odpravljen.

344-2 milijonov Din je veljal državo žitni režim, kakor je bilo ugotovljeno na občnem zboru Priv. družbe za izvoz kmetijskih pridelkov.

Pekleni stroj, ki so ga položili bolgarski komitaši, je eksplodiral v Gjevrgeliju in ubil dve osebi, pet pa ranil.

Ustanovitev Jugoslovansko-bolgarske lige se pripravlja v Sofiji in je bil v petek, dne 29. t. m. v ta namen že prvi sesanek, ki se ga je udeležila cela vrsta odličnih Bolgarov.

Bolgarija bo povabljena k pristopu v Malo antanto, kakor poroča sofijski list »Utroc«.

Beneš ne odide v Rim kot posrednik med Malo antanto in Mussolinijem, dokler Italija ne opusti svoje revizionistične politike.

V razorožitvenem vprašanju kljub francosko-angleškemu sporazumu in prvotnim optimističnim vestem še ni prišlo do pravega zblizanja. Nemčija zahteva še naprej enakost v oboroževanju, ki jo Francija odklanja. Italija pa posreduje tako nejasno, da nihče ne ve, če podpira nemško ali francosko stališče.

Daladier se sestane z MacDonaldom v Beauvaisu zaradi razorožitvenega vprašanja. Gre za skupen nastop Anglije in Francije na razorožitveni konferenci.

Dr. Dollfuss je med splošnim pritrjevanjem skoraj vse skupščine govoril na zasedanju Društva narodov o hitlerjevski nevarnosti ter zatrdil, da bo znala Avstrija ohraniti svojo neodvisnost.

Knez Starhemberg se je uklonil dr. Dollfussu in izdal oglas, v katerem izjavlja, da prestopa Heimwehr z vsemi svojimi organizacijami v patriotsko fronto.

Po vsej valonski Belgiji so bile te dni velike manifestacije za najozlje sodelovanje Belgije s Francijo. Nadalje so zahtevali Valonce utrditev meje proti Nemčiji in odpoved gospodarskih sporazumov, sklenjenih s severnimi državami v Oslu in Ouchju.

Poljski zunanji mnister Beek obišče po svojem povratku iz Zeneve Moskvo.

Francoska vojna misija odpotuje te dni v Rusijo. Govori se, da bo pripravila francosko-rusko vojaško zvezo.

Obvezen pouk francoščine je uvedel sovjetski vojni komisar v vseh sovjetskih vojaških šolah.

Hitlerjev namestnik Hess je odločno demantiral vesti, da bi Nemčija hotela prilaštiti sebi dele Švice, Danske, Belgije, Holandske in drugih držav. »Noben človek v Nemčiji niti misli ne na to, dotakniti se ozemlja drugih držav.« Pravijo, da Hessu glede njegovega zadnjega stavka niso dosti verjeli v Evropi.

Osebn prijatelj Roosevelta Mac Adoo in Robert Raynolds sta prišla v Moskvo. Njuno potovanje je v zvezi s priznanjem sovjetske Rusije s strani washingtonske vlade.

V Dublinu je prišlo do krvavih spopadov med policijo in opozicionalci. 15 oseb je bilo ranjenih.

Japonske čete so začele zapuščati demilitarizirano cono okoli Velikega zidu, ker je vzdrževanje čet predrago.

Vasil Zaharov, eden največjih bogatašev sveta, je umrl v Londonu v starosti 84. let. Bil je eden največjih dobaviteljev orožja in o njem se govori, da je vsled tega povzročil razne vojne.

Na svetovni perutinarski razstavi v Rimu je razstavilo 42 držav. Jugoslavija je zavzela četrto mesto po Angleški, Danski in Holandski. V glavnem je Jugoslavija razstavila štajerke.

Popravilo djakoviške katedrale bo veljalo 3 in pol milijona Din. Zavarovalnica v višini 1.400.000 Din je zavarovalnica »Croatia« že izplačala.

Silovit ciklon je skoraj razdejal mehško mesto Tampiko. Nad 5000 ljudi je bilo ubitih in ranjenih.

O velikanskih povodnjih poročajo iz Indije. Vsled gnijočih trupel ponesrečenih ljudi in poginulih živali je začela razsajati kolera, za katero je umrlo že 9000 ljudi.

Velike povodnji so bile tudi v južni Franciji in je 15 oseb utonilo.

Denarstvo

DOLZNOST DRŽ. DENARNIH ZAVODOV

Te dni je bila druga obletnica, ko se je začela pri nas kriza našega denarništva, ko naši denarni zavodi niso mogli več zadovoljevati vedno večjim zahtevam vlagateljev po izplačilu njih vlog. Teh dvoje žalostnih let je več ko dokazalo, da naši denarni zavodi sami ne morejo premagati krize in da jim mora, kakor se je to zgodilo po drugih državah, priskočiti na pomoč država in Narodna banka. Ta pomoč je bila tudi že več ko enkrat obljubljena, imenovan je bil tudi že poseben odbor strokovnjakov, ki je marljivo anketiral po vsej državi, toda do dejanskih ukrepov v pomoč denarstvu še ni prišlo.

Pomoč države pa je nujna danes tako ko v začetku krize, a je danes zahteva po pomoči države tem bolj upravičena, ker so imeli od krize največji dobiček drž. denarni zavodi. Dočim so v vseh drugih denarnih zavodih vloge na knjižice padle, so porastle vloge pri Poštni hranilnici in Drž. hipotekarni banki za 368 milijonov. Ta narastek vlog je prišel pred vsem iz zapadnih krajev države, ker je tu denarstvo tudi najbolj razvito. Čisto utemeljena je zato zahteva, da bi morali drž. denarni zavodi ta prirastek vlog plasirati pred vsem v zapadnih krajih in s tem oživeti gospodarsko delovanje v teh krajih. Je to dolžnost drž. denarnih zavodov, ki je že sama po sebi umiljiva in zato tudi upamo, da bodo drž. denarni zavodi tej svoji dolžnosti tudi zadovoljili.

Adria prašek je boljši

ROOSEVELT PROTI INFLACIJI

Kakor poročajo iz Newyorka, se na zdajnji seji ameriške vlade o njeni finančni politiki sploh ni omenjala beseda inflacija. V glavnem se je razpravljalo o tem, kako bi bilo mogoče zamrzle kredite zopet otajati. V informiranih krogih naglašajo, da Roosevelt ne bo ustregel zahtevi farmerjev, da se uvede inflacija. Pač pa bo vlada dovolila farmerjem posojila. Nadalje misli vlada pomagati bankam, ki so vsled ilikvidnosti zaprle svoja okenca. Bankam bo dovolila vlada 2 milijardi dolarjev posojil.

Izkaz Nemške Državne banke z dne 23. septembra izkazuje povečanje zatega in deviznega kritija za 5 na 402 milijona mark. Menice in čeki so se znižali za 100 na 2954, obtok bankovcev pa za 75 na 3308 milijonov mark. Kritje se je vsled tega povečalo od 117 na 122 %.

Po izkazu nemških bank z dne 31. avgusta se je znižala postavka kreditorjev v bilancah bank od 6594 na 6488 milijonov mark. Kreditorji velebank pa so odtegnili svojih imetij za 680 milijonov mark. To dokazuje, da so velike industrije začele dvigati iz bank svoje rezerve. Dolžniki velebank dolgujejo toliko, ko preje.

UGODNOSTI ZA AVSTRIJSKI LES V FRANCIJI

Ker je senat odklonil preference za uvoz avstrijskega lesa, je francoska vlada sklenila, da ne bo pobirala od avstrijskega lesa uvozne takse, ki znaša 500 frankov za vagon. Avstrija se je nadalje sporazumela s švicarskimi železnicami, da so te znižale železniške pristojbine za prevoz avstrijskega lesa skozi Švico za 15-18 %.

DUMPING JAPONSKE SVILE

Na evropskih trgih se je pojavila japonska svila v najfinjši izdelavi, ki se more uporabiti tudi za najbolj fine tkanine. V Evropi se mnogo kupuje ta svila, ker je za 15 do 30 odstotkov cenejša od vsake druge. Švica pa je med tem sklenila, da bo dovolila uvoz te svile samo v tej meri, kolikor znaša švicarski uvoz v Japonsko.

Stara napaka našega sadnega izvoza

(Izv. dopis z Dunaja).

Letos so dozorele naše češplje dobre tri tedne bolj kasno. Kakovost pa je dosti slabša od lani, posebno v predvojni Srbiji. Bosenske so veliko boljše, ali tudi ne tako dobre kakor druga leta. — V nekem poluradnem dopisu je bilo rečeno, da so srbske češplje letos slabše, a na to je nastalo med izvozniki strašno razburjenje, tako da so se morali menda celo opravičevati pred njimi: namesto da bi jih bili nagnali ter jim izvoz letošnjih češpelj naravnost prepovedali! Smelo trdim, na bi n. pr. iz Italije ne odšel niti en sam tak vagon češpelj, kakoršne so letos tam doli okoli Kruševca, ki nam na Dunaju kvarijo vso letošnjo kupčijo.

Torej: češplje marsikje niso sposobne za izvoz, ali pošiljajo jih pa le, in sicer v naravnost katastrofalnih množinah. Danes je tu n. pr. še od včeraj na kolodvorih okrog 50 vagonov, a v hladilnicah mesta jih je nad dvajset, ki pa bodo edino le še za žganjekuharje. In neka banka doli v sredini Srbije pošilja naravnost blazno: enemu samemu židu po pet in več vagonov na dan. Ta je vesel zaupanja, ki ga uživa med Srbi in prodaja brezglavo za vsako ceno. Danes n. pr. do 22 grošev. S tem so izgubile pravo ceno tudi lepe češplje iz Bosne in iz Posavja. Neki izvoznik iz Broda ima krasno blago, v divno lepih koških, ali nič ne pomaga: srbske manj vredne češplje preplavljajo vse trge in tudi lepega blaga ni mogoče po poštenih cenah prodati.

Ostane torej pri tem, kar sem že često rekel: najboljši »pravilnik« ministristva o izvozu sadja je brez pomena, ako eksekutiva odreče tako, kakor je doslej pri nas še vedno, in tudi letos. Ako je ogenj v strehi celo radi nedolžne in povsem resnične konstatacije, da so letos srbske češplje slabše nego lanske ali kakor so bosanske, in je zamera tako huda, da treba skoro prositi za odpuščanje radi take žalitve, potem: »lasciate ogni speranza voi che spedite« tudi dobro blago.

Pri Italijanih in Madjarjih opazamo letos še posebno skrbno izbero blaga in naravnost krasno pakovanje. Divno je gledati n. pr. laške marelice, ki so tukaj do dva šilinga kilo običajne srednje debelosti. So pa tudi tako debele, da jih ne gre po tri na kilo. In kako elegantno so pakovane. Pa se Italijanom vse to tudi izplača, dočim bomo mi vedno le izgubljali in bomo po vrhu še zasramovani. Norčujejo se z našim nespametnim delom.

Treba pripomniti namreč še tole: Dočim so Italijani in Madjari, pa tudi Bolgari in Grki že izvedli popolnoma enotno pakovanje, enake koške itd., je pri nas letos še veliko večji kaos, kakor doslej. Določeno je namreč bilo, da je letos še mogoče uporabiti stare zaloge koškov, dočim bodo prihodnje leto pripuščeni le po predpisu. Zato vidimo letos vse mogoče veličine in kako vesti koškov. Nekaj strašnega je to v primeri z elegantnimi koški iz Italije in drugih sosednih držav.

Citatelji, zlasti oni, ki so zainteresirani v izvozu, se gotovo spominjajo mojih predlogov in zahtev o pakovanju sadja. Zavod za pospeševanje izvozne trgovine ali kaka druga organizacija v državi bi morala že pozimi naročiti kje v Sloveniji toliko koškov, kolikor jih porabi naš izvoz v normalnih letih. Ti koški bi se morali porazdeliti po vseh izvoznih postajah v državi. Na tak način dobavljene koške bi izvozniki dobivali po izdatno nižjih cenah, tako da bi jim v najslabšem slučaju zadoščala diferenca v ceni koškov za dobiček vsega izvoza. Navedel sem svoj čas slučaj, da je izvoznik iz Novega Sada moral plačevati koške za grozdje po več ko dva dinarja dražje nego konkurenca. Pri 1000 koških je to nad 2000 Din razlike, a toliko dobička bi vsakomur že zadoščalo.

Pri češpljah je uvoz v Avstrijo neomejen in brez carine. Češplje so tu bolj nego kjerkoli drugod del ljudske prehrane. Zato bi pametna ureditev tega izvoza bila za naš pridelek velikega pomena. Ali zaman pridigujemo od leta do leta.

Izvoz jabolk.

Jabolk bo v Avstriji vsega največ do 500 vagonov. Ali potrebujejo jih najmanj štirikrat toliko. Kontingent iz Jugoslavije znaša okrog 500 vagonov. Ker tudi pri nas ni letina preobilna, bi bilo mogoče doseči dosti dobre cene, ako bo blago prebirano in primerno pakovano. Naša lepa zelena Štajerska bi pri tem lahko najbolje odrezala, ker je blizu meje in se troški radi tega precej zmanjšajo. Tudi je v Mariboru zdaj Društvo naših izvoznikov, ki ga vodijo vrli strokovnjaki. Ti imajo v izvozni trgovini veliko izkušenj, zato upamo na živahno zvezo in kupčijo.

Opozarjati pa moram na ta dejstva: Skušnje zadnjih let, kar se je tudi letos zopet pokazalo, nas odvrtaajo od pošiljanja sadja v severne kraje, v Berlin, Leipzig, Drazdane, Lodz, Varšavo, tudi v — London, kajti naši izvozniki so izgubili strašnih vsot. Takozvane fiksne prodaje so najbolj nevarne: ali za gotov denar ali v komisiji. Ako se pokaže, da so tudi komisionalne pošiljatve nevarne, potem ne preostane drugo nego — ne pošiljati več! Vsi izvozniki so mnenja, da je Dunaj postal tudi jako slab, ali je še vedno najboljši med vsemi mesti na severu. To so mi odborniki »Udruženja izvoznika« v Beogradu, ki so imeli baš sejo, ko sem jih posetil, unisono potrdili iz lastne skušnje lanskega leta.

Nekam dobro kaže kupčija z orehi. Kdor ima možnost, da lahko ponudi večje količine — cele vagone v vrečah po 50 kilov — naj se obrne na naše izvozno in uvozno društvo »Jugoimpex«, Wien I, Gauermann Gasse 2, Telefon B-26-407, B-26-408, ali brzojavke: Jugoimpex — Wien. Kdor ima lepa jabolka, naj se tudi oglasi. Z ozirom na težek gospodarski položaj, je treba cene umeriti po najskromnejših zahtevah...

Grozdja smo leta 1931. izvozili okrog 160 malih vagonov ali okrog 8000 kvintalov. Toliko znaša letos dovoljeni kontingent. Ali že prvo grozdje iz Vojvodine je povsem odreklo. S smederevskim in drugim bo le malo bolje. Letos je ta letina slaba. Bomo videli, kaj nam ta izvoz prinese. Vedno je prišlo veliko lepega denarja za grozdje v našo državo.

*

Ker sem že pri pisanju, naj še povem, da je imela v ponedeljek tukajšnja jugoslovansko-avstrijska trgovinska zbornica sejo, v kateri je bil na dnevnem redu edino le nameravani izlet avstrijskih veleindustrijalcev in veletrgovcev in njihovih organizacij v Beograd. Ako se ta načrt uresniči, bo udeležba odlična po osebah in številu. Zastopani bodo vsi predstavniki velike industrije in tudi oblasti vse Avstrije. Zanimanje je jako veliko. Odhod z Dunaja je namenjen (morda celo s posebnim vlakom spalnih vozov), za dan 21. oktobra. Ker je čas umerjen samo na 4 dni, bo veljal ta poset za zdaj edino le Beogradu. Zagreb in Ljubljana prideta kesneje kdaj na vrsto.

Ako se ta izlet ne bo vršil, potem bo to znamenje, da so druge razmere za izlet preprečile. A. G.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrolji in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo tovarena JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Naš pravi domači izdelek

Naš izvoz in uvoz v avgustu

V avgustu smo izvozili 279.130 ton blaga v vrednosti 267.336.695 Din, dočim smo v lanskem letu izvozili 176.271 ton v vrednosti 216.449.769 Din. Letos smo torej več izvozili blaga za 102.859 ton v vrednosti 50.886.926. Po količini se je naš izvoz povečal za 58.35%, po vrednosti pa za 23.5%.

Uvozili pa smo blaga za 85.355 ton v vrednosti 284.256.357 Din. Lani v avgustu smo uvozili 106.200 ton v vrednosti 233 milijonov 366.101 Din. Uvoz se je v letošnjem avgustu torej zmanjšal po količini za 20.845 ton ali 19.63%, po vrednosti pa se je povečal za 50.890.256 Din ali za 21.81%.

V 8 mesecih t. l. smo izvozili 1.851.870 ton blaga v vrednosti 1.971.825.520 Din. Lani smo v tej dobi izvozili 1.435.569 ton v vrednosti 1.760.778.771 Din. Letos se je torej izvoz povečal po količini za 416.301 tona ali za 28.91%, po vrednosti pa za 211.046.749 Din ali za 11.98%.

Uvoz v prvih 8 mesecih t. l. pa je znašal 495.744 ton v vrednosti 1.816.540.675 Din napram 531.421 ton ali 1.822.842.189 Din v prvih 8 mesecih lanskega leta. Potemtakem je bil uvoz v letošnjem letu po količini za 35.677 ton ali 6.7% in po vrednosti za 63 milijone ali 0.35% manjši ko lansko leto.

V prvih osmih mesecih je bila torej naša trgovinska bilanca aktivna za 155.284.845 dinarjev.

Adria prašek je boljši

Mednarodni borzni indeks

Položaj na svetovnih borzah se ne more popraviti. Deloma je krivda v negotovosti, ki jo povzroča padanje dolarja in njegova tekma s padajočo tendenco dolarja, deloma pa je slabega razpoloženja kriv nezadovoljiv potek razorožitvenih pogajanj in napete zunanje politične situacije. Gibanje tečajev na velikih borzah daje v primeri s prejšnjimi tedni to sliko:

Koncem 1927 = 100 %	19. 8.	9. 9.	16. 9.	23. 9.
		1933		
London	68.6	68.0	69.1	68.6
Pariz	66.3	65.9	65.7	63.1
Newyork	59.1	59.8	62.4	60.6
Berlin	29.1	25.3	26.1	26.2
Praga	57.1	58.4	57.9	56.6
Bruselj	32.5	32.2	32.1	31.1
Dunaj	32.2	31.9	31.7	31.1
Amsterdam	34.4	33.9	33.9	31.6
Stockholm	11.2	10.6	10.9	10.8
Curich	47.8	48.7	47.7	46.6

Vsled skoraj splošnega nazadovanja tečajev na vseh borzah se je mednarodni borzni indeks v preteklem tednu znižal od 43.7 na 42.6% v primeri z indeksom v letu 1927.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domači izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

DOBAVA — PRODAJA

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe o dobavi raznega električnega materijala.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 2000 m motvoza.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe o dobavi lesa.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe o dobavi električne črpalke za vodno postajo.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 4000 kg bencina; do 11. oktobra t. l. pa o dobavi 250 m³ kisika in 120 m³ disous-plina ter raznega gumijevega tesnila in 50 vodokaznih stekel.

Dela za adaptacijo skladišča se oddajo po pismeni direktni pogodbi dne 9. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Popravilo fasade vojašnice Vojvode Mišića v Zagrebu se odda z direktno pogodbo dne 10. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu.

Popravila fasade poslopja štaba Savske divizijske oblasti v Zagrebu se odda z direktno pogodbo dne 11. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Popravila paviljona se oddajo z direktno pogodbo dne 13. oktobra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Trzna poročila**LJUBLJANSKI TRG**

Trg je s sadjem naravnost preplavljen, kupčija pa je slaba, ker ljudje nimajo denarja. Posebno ob koncu meseca se prodaja sadje zelo malo. Ker prizažajo Bosanci na

trg zelo veliko blaga, ki ga prodajajo po nad vse nizki ceni, je prišlo do ostrih nastopov domačih prodajalcev proti tej tuji konkurenci. Na vsak način je treba nekaj ukreniti v zaščito domačih prodajalcev in domačih sadnih proizvajalcev, ki vsled prevelikih množin sadja iz drugih pokrajin ne morejo spraviti v denar svojega sadja. — Cene za sadje so nizke. Češplje se prodajajo po 2 do 2:50 Din, grozdje po 3:50 do 8 in breskve po 2:50 do 8 Din za kilo. Nizko ceno ima tudi vse drugo sadje. V zadnjem času je bilo na trgu mnogo gob, ki so jih prodajali po 10 Din kg ali po 4 Din merica. Po tej ceni pa niso mogli prodati gob in večina prodajalcev se je vrnila domov s polnimi koši. — Ribji trg je bil slabo založen tako z morskimi ko s sladkimi ribami. Postrvi so se prodajale po 45 do 50, ščuke po 30, mreine in klini po 10 Din. Od morskih rib so se prodajali tuni po 28 do 32, skombri po 24, cevoli po 32, sardelice po 14, jegulje po 32 in morski raki po 26 Din za kg.

MARIBORSKI TRG

Na živinski sejem z dne 26. septembra t. l. je bilo prignanih 11 konjev, 16 bikov, 265 volov, 477 krav in 8 telet, skupaj 777 živali. Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže 3:75—4:25, poldebili voli 2:50—2:75, plemenski voli 2:75—3:25, biki za klanje 2:50—3:75, klavne krave debele 2:25—3:50, plemenske krave 1:75 do 2:75, krave za klobasarje 1:75—2, molzne krave 3—3:25, breje krave 3—3:25, mlada živina 3:25—4, teleta 5:50—6:50 Din. Prodanih je bilo 406 živali, od teh v Italijo 12.

— Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav, telic 5—7, telečje meso I. vrste 10 do 14, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—16 Din za kg.

DUNAJSKI ŽIVINSKI TRG

Na goveji trg z 25. t. m. je bilo prignanih skupno 1772 živali in sicer iz Jugoslavije 86 volov in 14 bikov, iz Madjarske 200 volov, iz Rumunije 96 živali in druge iz Avstrije. Cene so bile te: fabrični voli po 1:33—1:50, I. vrste po 1:25—1:33, II. po 1:15—1:25, III. po 1:05—1:14; biki po 1 do 1:20; krave po 0:95—1:20 in mršava živina po 0:70—0:92 šilingov za kg žive teže. Tendence: Pri živahnem povpraševanju so nazadovali biki za 5, druge vrste živali pa za 2—3 groše pri kg.

Svinjski trg z dne 26. IX. Skupno je bilo postavljenih na trg 6443 špeharjev in 7201 pršutarjev, od teh iz Jugoslavije 2687 špeharjev in 14 pršutarjev. Cene so bile te: mangalice I. vrste po 1:41—1:43, II. vrste po 1:38—1:40; jugoslovanske križane I. vrste po 1:45—1:50, srednje po 1:40—1:43, slabše po 1:38—1:40, stare po 1:30—1:37; pršutarji po 1:43—1:67, težki prešiči po 1:35—1:50, križani po 1:43—1:55. Tendence: Pri velikem povpraševanju so se podražili madjarski prešiči za 8, jugoslovanski špeharji do 5 in pršutarji za 2—3 groše. (Poročilo tvrdke Predović, Dunaj III. St. Marx.)

CENE ČEŠPELJ NA DUNAJU PADLE

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v polni meri potrjuje izvajanja našega dunajskega dopisnika. V svojem poročilu navaja Zavod, da je bilo stanje na tujih sadnih trgih dne 27. t. m. to-le:

Dunaj: Danes je bilo prodanih na dunajskem trgu 30 vagonov naših češpelj boljše kvalitete po ceni 22 do 24 grošev za kg. Slabše vrste so se prodajale po 20 do 22 grošev. Nekatere naše češplje so prišle v

zelo slabem stanju in so se mogle prodati le v industrijske namene po ceni 15 grošev za kg. Na Dunaju je še vedno okoli 60 vagonov naših češpelj neprodanih. Zato ne pošiljajte češpelj na Dunaj, dokler niso stare zaloge prodane!

Praga: Danes je bilo v Pragi prodanih 24 vagonov naših češpelj po ceni 140 Kč za sto kil. Tendence za češplje je sicer v Pragi krepka, toda uvozniki še tožijo, da prihajajo češplje na trg slabo zapakirane in da je dosti češpelj gnilih. Če ne bodo naši izvozniki pošiljali boljših češpelj, se ne bo cena popravila.

Poljska: Na poljskih trgih je bilo prodanih 8 vagonov naših češpelj po povprečni ceni 65 do 68 zlotov za 100 kil.

Narodno gledališče v Ljubljani
Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 30. septembra: V agoniji. Red C.

Nedelja, dne 1. oktobra: Sveta Ivana. Izven.

Opera, začetek ob 20. Sobota, dne 30. septembra: Jim in Jill. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 1. oktobra: Manon. Izven.

Mleko...

Da, toda če se samo pije,

je težko prebavno, dočim se prebavlja s Kathreiner Kneippovo sladno kavo in Pravim „Franckovim“ dodatkom trikrat lažje in trikrat hitreje!

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Priznano dobre

„Zora“
nagrobne lučice

dobite pri tvrdki
Dolničar & Richter, Ljubljana
Zvonarska ulica

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

„KVERTA“

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA

Karlovška c. 2 Vožarski pot 1

TVORNICA KUVERT IN

KONFEKCIJA PAPIRJA

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Igriška ulica štev. 10

Telefon 22-67

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Ljubljana
Veleprazarna kave. Dunajska cesta 33
Mlini za dišave. Ustanovljeno leta 1840
Točna postrežba. Ceniki na razpolago

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek ● Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani